

Projekt

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia protestu wyborczego dotyczącego wyborów sołtysa

Na podstawie art. 18 ust. 1, 18a ust. 1 i art. 35 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) uchwala się, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu protestu dotyczącego wyborów sołtysa sołectwa Dobra, uznaje się protest za bezzasadny, zgodnie z uzasadnieniem stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miejskiej w Strykowie do zawiadomienia podmiotu wnoszącego protest o sposobie jego rozpatrzenia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Damian Drzewiecki

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Strykowie

z dnia.....2024 r.

Uzasadnienie

W dniu 27 lutego 2024 r. do Rady Miejskiej w Strykowie wpłynął protest mieszkańców sołectwa Dobra dotyczący wyborów sołtysa. Wskazano w nim, że osoba wybrana na sołtysa nie zamieszkuje na stałe w sołectwie Dobra, a jego obecność ogranicza się do działalności noszącej znamiona aktywności gospodarczej, którą kończy w godzinach popołudniowych i wyjeżdża z sołectwa do innego miejsca zamieszkania od wielu lat.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Strykowie skierował powyższy protest do Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Strykowie celem podjęcia czynności zmierzających do rozpatrzenia protestu. Komisja Rewizyjna na posiedzeniu w dniu 11 marca 2024 r., przeprowadziła dyskusję dotyczącą przywołanych w proteście okoliczności wskazujących na brak zamieszkania wybranego sołtysa na terenie sołectwa Dobra oraz wysłuchała wybranego w kwestionowanych wyborach sołtysa, który stawiał się na posiedzeniu Komisji. W trakcie posiedzenia Komisji Rewizyjnej wybrany sołtys oświadczył, że prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości Dobra oraz mieszka w domu będącym jego własnością. Jest również myśliwym w dwóch kołach łowieckich. Sołtys oświadczył, że nie ma innego miejsca zamieszkania niż miejscowość Dobra. Na posiedzeniu Komisji nie stawiał się nikt z mieszkańców składających protest.

Komisja Rewizyjna zwróciła się do Burmistrza Strykowa o przedłożenie informacji, czy wybrany sołtys opłaca podatek od nieruchomości oraz czy jest płatnikiem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jak również o przekazanie protokołu z zebrania wyborczego, na którym doszło do wyboru sołtysa.

Burmistrz Strykowa przedłożył ww. dokumenty w dniu 22 marca 2024 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym (dalej „u.s.g.”) sołtys wybierany jest w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. W myśl § 12 ust. 1 statutu sołectwa Dobra, uchwalonego uchwałą nr VI/45/2007 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 28 marca 2007 r. prawo do kandydowania do organów sołectwa mają mieszkańcy, o których mowa w § 11 ust. 1 statutu, a więc osoby pełnoletnie, stale zamieszkujące na obszarze sołectwa oraz posiadające prawo wyborcze.

Zgodnie z art. 25 ustawy dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Warto zauważyć, że definicja miejsca zamieszkania zawarta w Kodeksie cywilnym jest niemal tożsama z definicją stałego zamieszkania przyjętą w art. 5 pkt 9 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, przez które należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu. Miejsce zamieszkania kandydata na sołtysa sołectwa Dobra, o którym mowa w § 11 ust. 1 statutu sołectwa Dobra, należy zatem rozumieć analogicznie jak w przywołanej wyżej definicji miejsca zamieszkania zawartej w art. 25 k.c., ponieważ statut sołectwa nie może modyfikować ustawowej definicji miejsca zamieszkania.

Rzeczywisty pobyt w danej miejscowości, tzw. *corpus*, stanowi weryfikowalny, obiektywny element miejsca zamieszkania. Miejscowość, w której przebywa osoba fizyczna, można jednak kwalifikować jako jej miejsce zamieszkania tylko wtedy, gdy elementowi temu towarzyszy także element wolicjonalny, tzn. jej zamiar stałego pobytu w danej miejscowości. Ten, odwołujący się do czynników psychicznych, element miejsca zamieszkania określany jest mianem *animus*. Czasowa zmiana miejsca pobytu (np. na czas studiów), której nie towarzyszy zamiar stałego przebywania w miejscowości aktualnego pobytu, pozostaje bez wpływu na miejsce zamieszkania w rozumieniu art. 25 KC (*M. Pazdan, w: K. Pietrzykowski, Komentarz KC, t. 1, 2015, s. 149*).

W kwestii czynnego prawa wyborczego organów sołectwa wypowiedziała się szeroko judykatura. Z uwagi na fakt, że czynne prawo wyborcze do organów sołectwa przysługuje stałym mieszkańcom sołectwa (art. 36 ust. 2 u.s.g.), a statut sołectwa Dobra określa przesłanki posiadania biernego prawa wyborczego w wyborach do organów sołectwa, odwołując się również do miejsca zamieszkania na jego obszarze (§ 12 ust. 2 w zw. z § 11 ust. 1 statutu), należy uznać, że bogate orzecznictwo sądowe dotyczące przesłanki miejsca zamieszkania jako determinującej czynne prawo wyborcze do organów, jest aktualne w odniesieniu do

ustalenia rozumienia miejsca zamieszkania jako przesłanki posiadania biernego prawa wyborczego do tych organów.

Jak wskazał WSA we Wrocławiu w wyroku z dnia 30 września 2008 r. (III SA/Wr 8/08) ustalenie faktu stałego zamieszkania dla potrzeb określenia, kto posiada czynne prawo wyborcze powinno mieć z jednej strony na względzie ułatwienie obywatelom dostępu do udziału w wyborach, z drugiej strony nie może być przyzwoleniem na nadużywanie tego prawa. Dla oceny miejsca stałego pobytu nie należy kierować się wyłącznie oświadczeniami osoby zainteresowanej, konieczne jest bowiem uwzględnienie okoliczności zewnętrznych mogących świadczyć o tym, że dana osoba rzeczywiście zamierza stale przebywać w tej miejscowości". Z kolei WSA w Szczecinie w wyroku z dnia 25 marca 2021 r. (II SA/Sz 834/20) wskazał, iż sam brak wpisu określonych osób do rejestru wyborców nie przesądza o tym, iż nie posiadają oni czynnego prawa wyborczego do organów jednostki pomocniczej. Dla ustalenia kryterium udziału w wyborach (czynne prawo wyborcze) w sołectwie nie będzie miał rozstrzygającego znaczenia także fakt zameldowania na pobyt stały (wyrok NSA z 13 kwietnia 1999 r., II SA 231/99, wyrok WSA w Lublinie z 29 maja 2008 r. III SA/Lu 178/08). Odwołanie się wyłącznie do kryterium zameldowania na pobyt stały, jako warunku uczestniczenia i korzystania z pełnych uprawnień w zebraniu wiejskim narusza prawo (wyrok NSA z dnia 22 sierpnia 1996 r., SA/Gd 1956/95). Z kolei w wyroku WSA we Wrocławiu z dnia 30 września 2008 r. (III SA/Wr 8/08) Sąd stwierdził, iż: "Odstąpienie w prawie wyborczym od ustalania miejsca zamieszkania według reguł ewidencji ludności uznać należy za słuszne. Konstytucja RP nie uzależnia bowiem korzystania z praw wyborczych od zameldowania, dzięki temu w wyborach mają brać udział osoby nigdzie nie zameldowane."

Mając na uwadze powyższe należy przyjąć, że za stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do kandydowania w wyborach do organów sołectwa uznać należy mieszkańców przebywających tam z zamiarem stałego pobytu, choćby nie byli zameldowani na stałe. Aby uznać mieszkańca za stałego mieszkańca powinny być spełnione dwa czynniki: przebywanie w znaczeniu fizycznym w określonej miejscowości i zamiar stałego w niej pobytu. Jeśli jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, powoduje to utratę miejsca zamieszkania. Za stałego mieszkańca powinna być zatem uznana np. osoba, która w danej miejscowości ma dom, w którym przebywa przez większość czasu, sama bądź z rodziną. Osoba taka może, ale nie musi wykonywać pracę zarobkową w tej samej miejscowości, z drugiej zaś strony praca zarobkowa może determinować zamiar pobytu w danej miejscowości i powodować, że osoba właśnie z jej powodu przebywa na terenie danej miejscowości z zamiarem stałego pobytu. O zamiarze stałego pobytu można mówić wówczas, gdy występują okoliczności pozwalające przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosku, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem działalności danej osoby fizycznej. Fakt stałego zamieszkania na terenie sołectwa może zatem zostać potwierdzony różnego rodzaju okolicznościami, które wskazują na miejsce koncentracji aktywności życiowej danej osoby, w tym również np. podany przez osobę adres do korespondencji, zgłoszenie do ewidencji podatników, zarejestrowanie w danej miejscowości działalności gospodarczej, zarejestrowanie w danej miejscowości pojazdów samochodowych, złożenie deklaracji dotyczącej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (wyrok NSA z 9 kwietnia 2013 r., II OSK 479/13).

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem wyłącznie, gdy istnieje ku temu co najmniej jedna z podstaw wskazanych tym przepisem, przy zachowaniu zasad przetwarzania danych osobowych, określonych art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia RODO, a w szczególności zasady legalności przetwarzania, ograniczenia celu przetwarzania oraz minimalizacji przetwarzanych danych. W przypadku organu jednostki samorządu terytorialnego, jakim jest rada gminy, warunkiem legalności przetwarzania danych jest przede wszystkim niezbędność przetwarzania danych do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (art. 6 ust. 1 lit c i e rozporządzenia RODO). W niniejszej sprawie brak jest przepisów ustawy, które nakładałyby na Radę Miejską w Strykowie obowiązek dokonania weryfikacji miejsca zamieszkania kandydatów na sołtysów, dających również uprawnienie do sprawdzenia w tym celu konkretnych okoliczności, wiążących się jednocześnie z przetwarzaniem danych osobowych w tym zakresie. Ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje instytucji protestu wyborczego przy wyborach organów jednostek pomocniczych gminy. Na podstawie ogólnej normy kompetencyjnej, wynikającej z art. 18, art. 18a i art. 35 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy ma możliwość kontrolowania przebiegu i wyników wyborów do organów jednostek pomocniczych. Jednakże podejmując działania, które będą realizacją ww. przepisów prawa, rada gminy musi również uwzględnić

przepisy rozporządzenia RODO i mając je na uwadze, określić te działania w taki sposób, aby były one zgodne z zasadami przetwarzania danych osobowych, które bez wątpienia ma miejsce przy weryfikacji miejsca zamieszkania osoby fizycznej.

Mając na względzie przytoczoną wyżej definicję miejsca zamieszkania (art. 25 k.c.), która stanowi w myśl statutu sołectwa Dobra przesłankę warunkującą kandydowanie na sołtysa tego sołectwa oraz zgromadzone dokumenty w ramach czynności zmierzających do rozpatrzenia złożonego protestu, należy uznać, że nie potwierdziły się przedstawione przez osoby składające protest okoliczności, iż sołtys prowadzi na terenie miejscowości Dobra wyłącznie działalność gospodarczą. Wyjaśnienia złożone przez sołtysa, którego osoby dotyczy protest wyborczy, wskazują, że posiada on miejsce zamieszkania na terenie miejscowości Dobra. Z przedłożonych przez Burmistrza Strykowa dokumentów wynika, że sołtys jest podatnikiem podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego, jak również jest płatnikiem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z protokołu z zebrania wyborczego nie wynikają żadne nieprawidłowości, które mogłyby stanowić podstawę do podważenia ważności przeprowadzonych wyborów. Powyższe nie pozwala uznać, że sołtys nie zamieszkuje na terenie miejscowości Dobra, w związku z czym nie był uprawniony do kandydowania w wyborach.

Mając na względzie powyższe, Rada Miejska w Strykowie uznała, że złożony protest jest bezzasadny.